

Be Right™

AZ ONLINE-MÉRÉSTECHNIKA SZEREPE A SPECIÁLIS ISZAPPROBLÉMÁK PROAKTÍV MEGELŐZÉSÉBEN, VALAMINT A KÉMIAI SEGÉDANYAGOK ADAGOLÁSÁNAK OPTIMALIZÁCIÓJÁBAN

*„VEGYSZERIGÉNY ÉS VEGYSZERADAGOLÁS SZABÁLYOZÁSA AZ IVÓVÍZELLÁTÁSBAN ÉS A SZENNYVÍZTISZTÍTÁSBAN”
SZAKMAI NAP*

*MAGYAR VÍZ- ÉS SZENNYVÍZTECHNIKAI SZÖVETSÉG
2019. SZEPTEMBER 12.*

Bognár Ferenc

HACH-LANGE KFT.

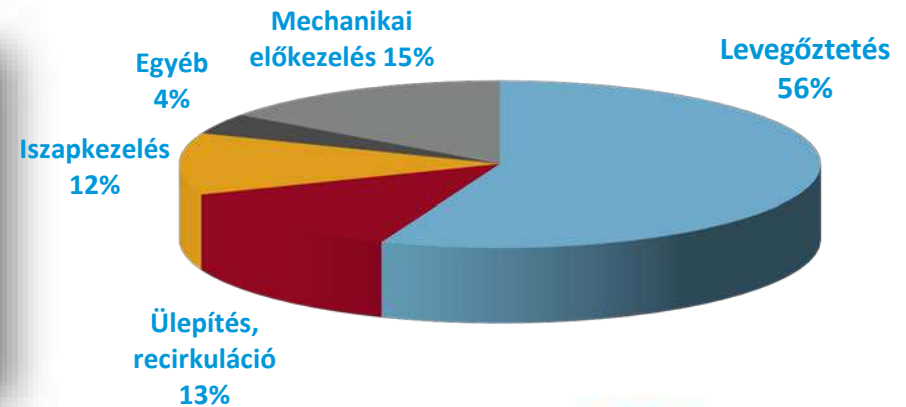
1. BIOLÓGIAI SZENNYVÍZTISZTÍTÁS KÖLTSÉGTÉNYEZŐI

FELHASZNÁLT ERŐFORRÁSOK:

- Villamosenergiaigény: fűvók, szivattyúk, rács, kotrószerkezetek stb.
- Kémiai segédanyagok: foszforeltávolítás, iszapvíztelenítés
- Iszapkezelés/elhelyezés költségei

KÖLTSÉGCSÖKKENTÉS LEHETŐSÉGEI:

- Biogázból hő-, és villamosenergia előállítás
- Iszaptól komposzt előállítás
- Tisztított szennyvíz hőenergiájának, mozgási energiájának visszanyerése

2. AKTUÁLIS HELYZET A LEGTÖBB SZVTTP-EN

- **Nitrifikáció:**
  - Fix/ manuálisan vezérelt DO pl.: 1-1.5 mg/l
- **Izskapkoncentráció (iszapterhelés):**
  - Manuálisan vezérelt MLSS a levegőztető medencékben
- **PO₄-P eltávolítás:**
  - Fix/ manuálisan vezérelt koaguláns adagolás
- **Izskapkezelés:**
  - Fix/ manuálisan vezérelt polimer adagolás
- **OKOK:**
  - A bevált szokásoktól való megválás nehézsége
  - Aggodalom a „pengeélen táncolástól”
  - Vezérlési algoritmusok kidolgozása/tesztelése nem könnyű feladat
  - Analitikai műszerek kalibrálása, üzemeltetése gyakran túlmisztifikált feladat

3. FIX VEZÉRLÉS BEN REJLŐ OPTIMALIZÁLÁSI LEHETŐSÉG

Fix vezérlésnek tekintjük:

- állandó alapérték** alkalmazása (pl: 1,2 mg/l DO)
- mennyiségarányos adagolás** kulcsparaméterek figyelembevétele nélkül (pl: polielektrolit mennyiségarányos adagolása TSS érték korrekció nélkül)

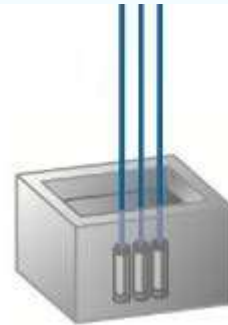
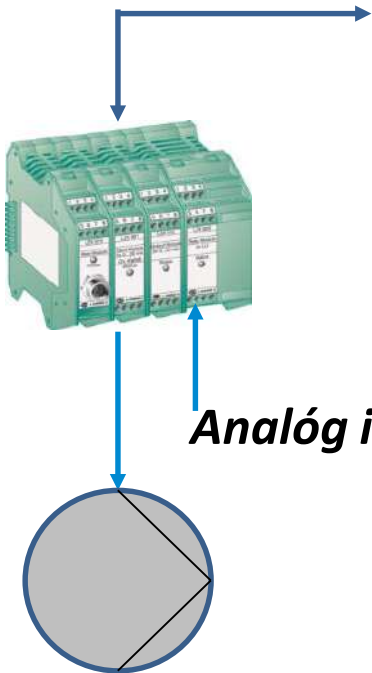

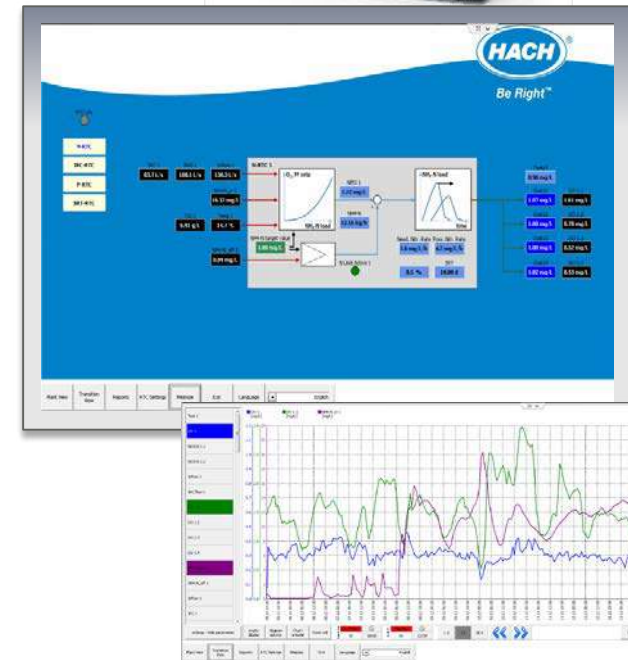
4.2. VALÓSIDEJŰ VEZÉRLÉS SCADA-N KÍVÜL

SZONDAMODUL

IPARI PC

Online mérések

Fúvó/Adagoló szivattyú

4.3. VALÓSIDEJŰ VEZÉRLÉS INTEGRÁLÁSA SCADA-BA

SCADA

Ipari PC saját kezelőfelülettel a paraméterezéshez
(Érintőképernyős, vagy DIN-sínes távoli eléréssel)

5.1. MINDENKORI OPTIMÁLIS ISZAPKONCENTRÁCIÓ

Meghatározó tényezők:

- Biológiai aktív iszap mennyisége (TSS)
- Biológiai medencék teljes terhelése (csatornahálózatról érkező + telepen belül képződő BOI)
- Hőmérséklet

5.1.1. ISZAPTERHELÉS : ISZAPKONCENTRÁCIÓ

Iszapterhelés: 0,15-0,2 kg BOI5/kg MLVSS*d

Optimális iszapterhelés!

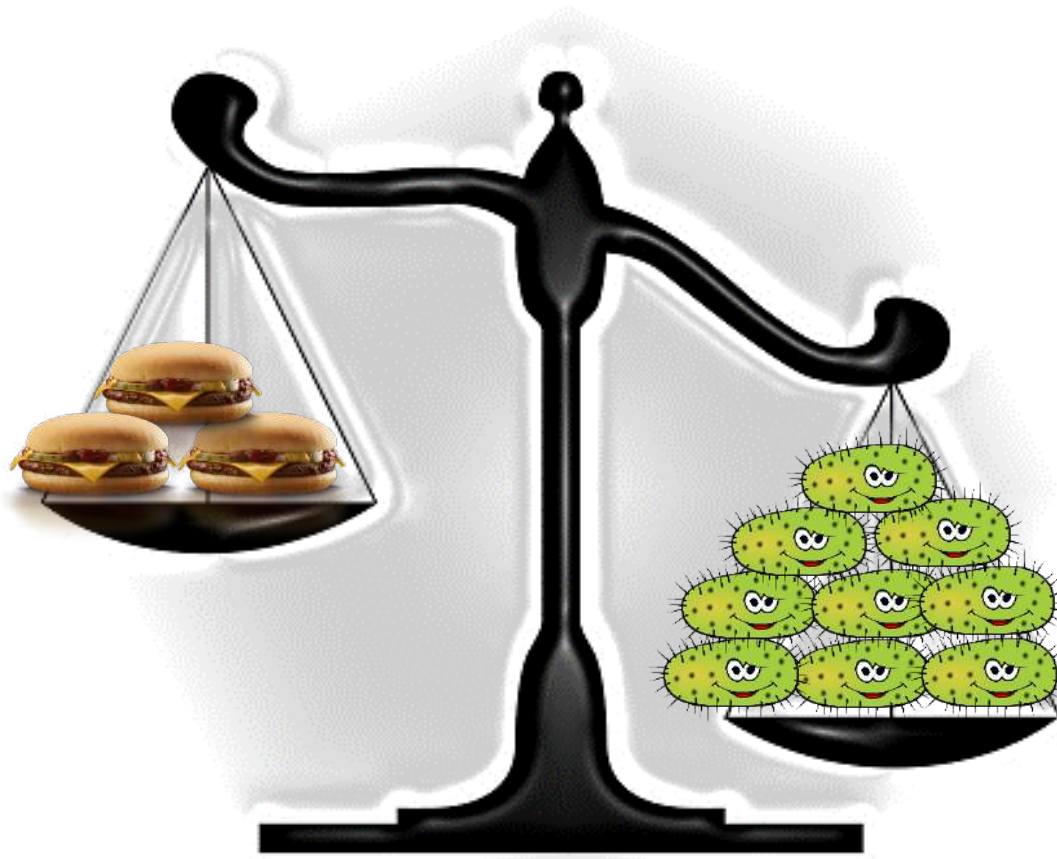
5.1.2. ISZAPTERHELÉS : ISZAPKONCENTRÁCIÓ

Iszapterhelés > 0,2 kg BOI5/kg MLVSS*d

Magas iszapterhelés!

5.1.3. ISZAPTERHELÉS : ISZAPKONCENTRÁCIÓ

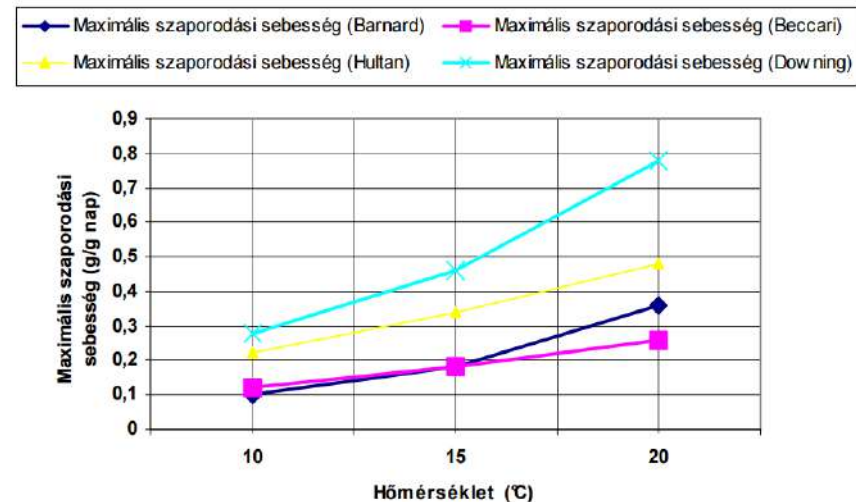

Iszapterhelés < 0,15 kg BOI5/kg MLVSS*d

Alacsony iszapterhelés!

5.2. HŐMÉRSÉKLET : ISZAPKONCENTRÁCIÓ

- A hőmérséklet csökkenésével a nitrifikációs hatékonyság is csökken
- A nitrifikáló baktériumok **12-30** Celsius-fokon **aktívan tisztítanak**, és **szaporodnak**
- **8-12** Celsius fok között **tisztítanak**, de csak **alacsony mértékben szaporodnak**
- **8 fok alatt nem képesek tisztítani** és szaporodni sem
- A hőmérséklet csökkenésével emelni szükséges az iszap mennyiségén, hogy megőrizzük a nitrifikáló baktériumok populációját
- Ha **túl sok iszapot** tartunk télen a rendszerben, elszaporodnak az alacsony terhelésre jellemző **fonalaskbaktériumok**, a rendszerből kimosódik az iszap, **nincs esély a nitrifikáció visszaállítására** a hőmérséklet emelkedéséig

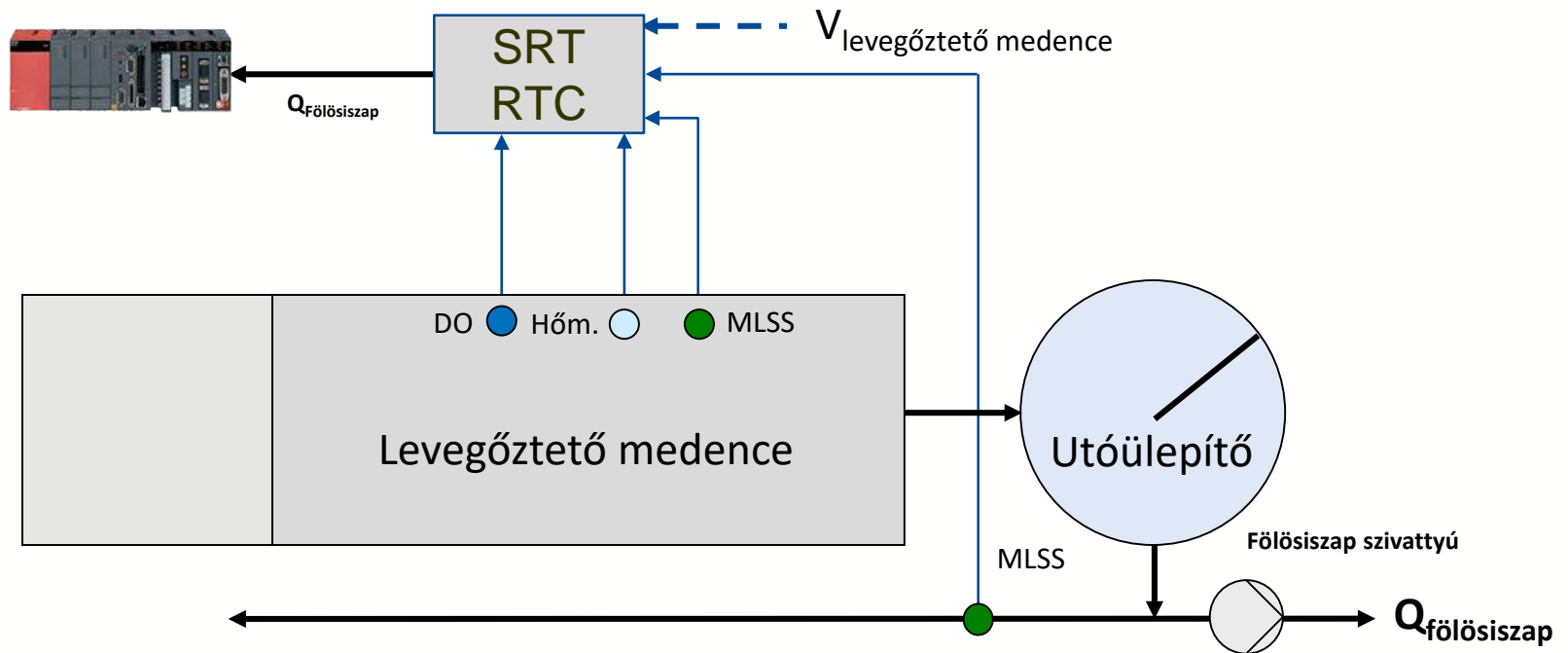

A nitrifikáló baktériumok szaporodási sebessége és a hőmérséklet összefüggése

5.3. SRT kontrolller

- SRT-kontrolller: biztosítja a megfelelő aerob iszapkört a nitrifikáció számára és lehetővé teszi, hogy elkerüljük a túlzottan magas iszapkört, ami a levegőztetésben jelentkező túlzott költséggel járhat

5.4. SPECIÁLIS ISZAPPROBLÉMA-FONALASODÁS

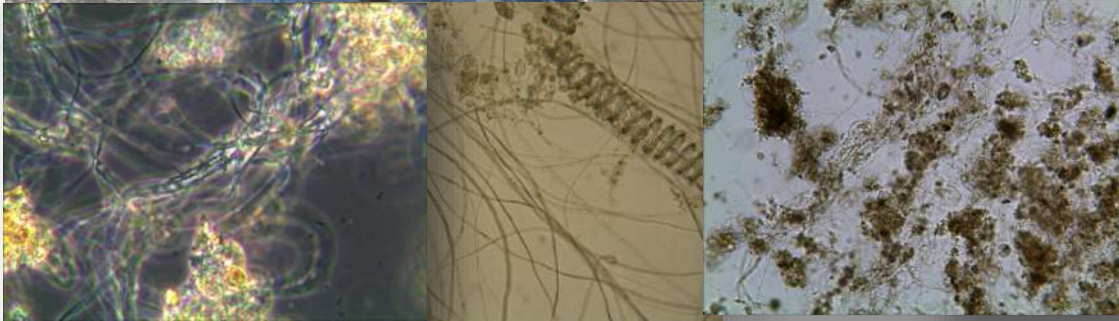

5.5. SPECIÁLIS ISZAPPROBLÉMA-FONALASODÁS

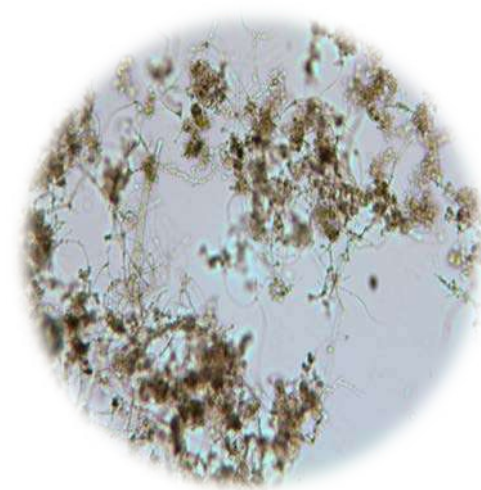
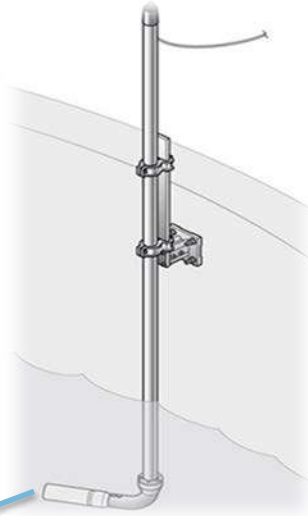
Ülepítésben, víztelenítésben is probléma

5.6. SPECIÁLIS ISZAPPROBLÉMA-FONALASODÁS

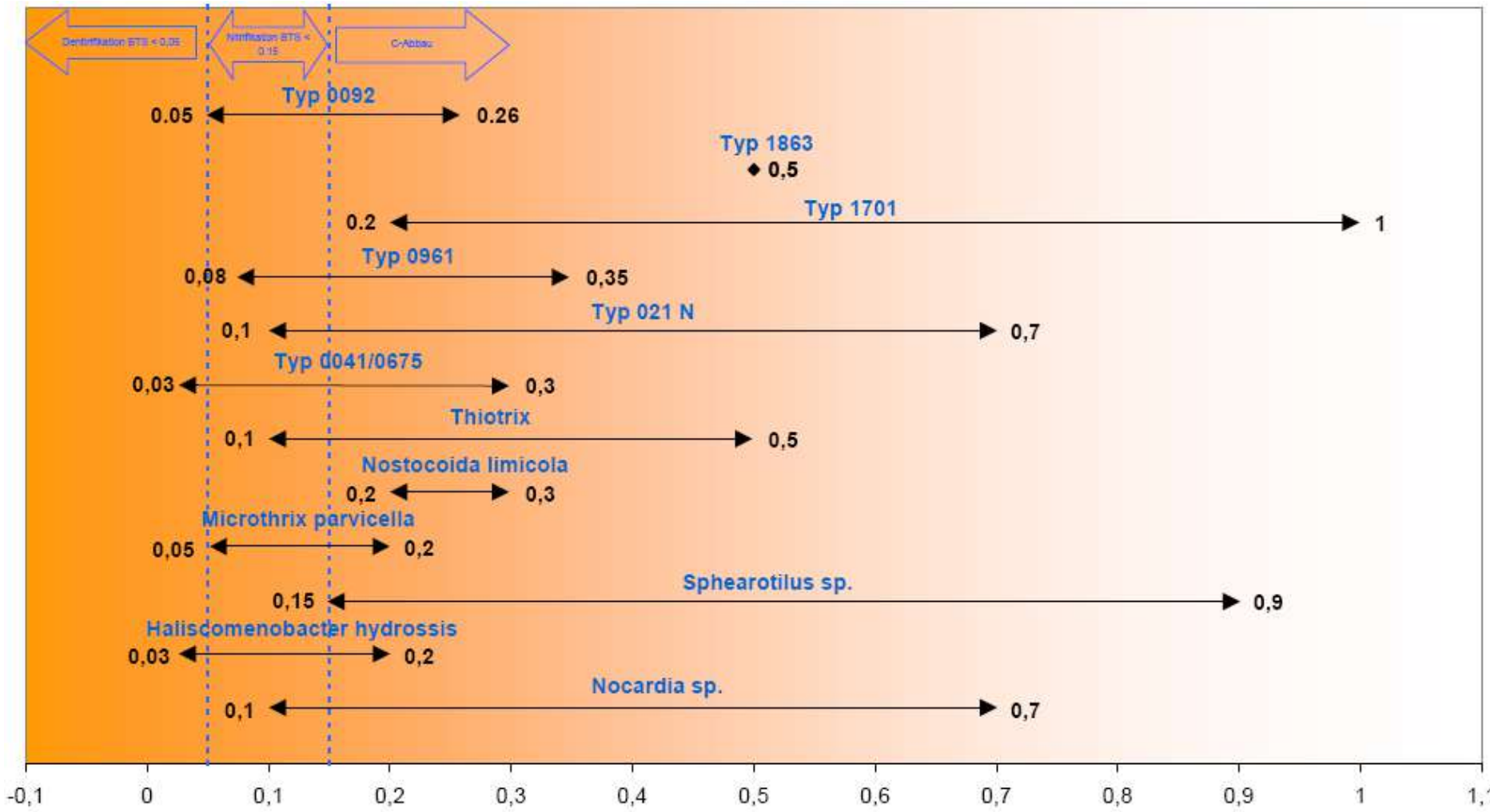

5.7. SPECIÁLIS ISZAPPROBLÉMA-FONALASODÁS

- Rendszeresen elvégzett ülepedési vizsgálat
  - Folyamatos iszapkoncentráció kontroll
    - > Mohlmann-index (SVI-index) számítása
- $$\text{SVI ml/g} = (\text{SVI30 ml/l}) / (\text{MLSS g/l})$$
- Rendszeresen elvégzett mikroszkópos vizsgálat

5.8. Fonelasodás az iszapterhelés függvényében

Forrás: Prozessüberwachung von Belebungsanlagen durch mikroskopische Schlammuntersuchung (D.H. Eikelboom, 2000.)

5.9. Fonalsodás kontrollja SRT-modullal

Ha rendelkezésre áll:

- Napi biológiai terhelés labor/online
- Tömegáramok (befolyó víz, elvett iszap)
- A domináns fonalsobaktérium típusa

Meghatározható a fonalsodást visszaszorítani képes iszapterhelés

Az SRT-modul ezt az értéket automatikusan tartja

Mode for draw-off of surplus activated sludge

SRT-RTC 1

Sludge draw-off starting at distinct time point

	Unit	SRT 1
Starting time for SAS draw-off		07:00

Pumping parameters

	Unit	SRT 1
Min sludge draw off	L/s	4.00
Max sludge draw off	L/s	7.00
Min runtime	min	5
Control cycle	min	35

Coordination of pump activity

	Unit	SRT 1
Max pumps in operation	-	1
Approval time	min	120

RQ_WASwithdrawal

QwasSET	Vwas_d
222.4 m³/d	208 m³
mWAS_d_set	mWAS_d_Cycle
3410 kg/d	0 kg/d
SRTactual	SRTsetpoint
1.15 d	5.00 d

Min TSS aeration 1	MLSS.AT	Max TSS aeration
6.00 g/L	6.21 g/L	8.00 g/L

6. VEGYSZERADAGOLÁS OPTIMALIZÁLÁSÁNAK LEHETŐSÉGEI

1. Kémiai P-eltávolítás finomítása (P)
2. Iszapsűrítés, víztelenítés hatékonyságának növelése
4. Tápanyag hozzáadagolás finomhangolása

6.1. KÉMIAI P-ELTÁVOLÍTÁS FINOMÍTÁSA

A koagulálószer **aluladagolása** nem megfelelő kémiai P-eltávolítást okoz

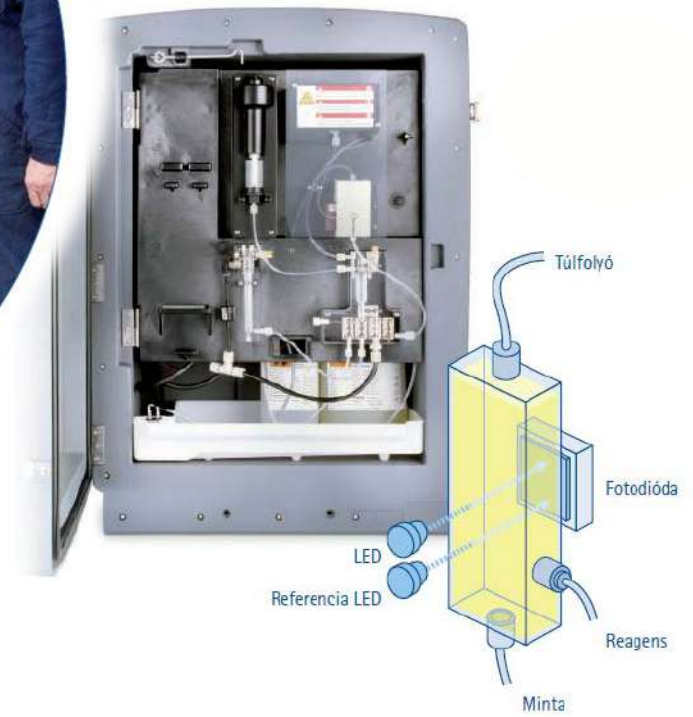
A koagulálószer **túladagolásának** hátrányai

- Előülepítőben: biológiai alulterhelés
- Szimultán-, vagy utókicsapatásnál: túlzott csapadékképzés (iszaptöbblet)

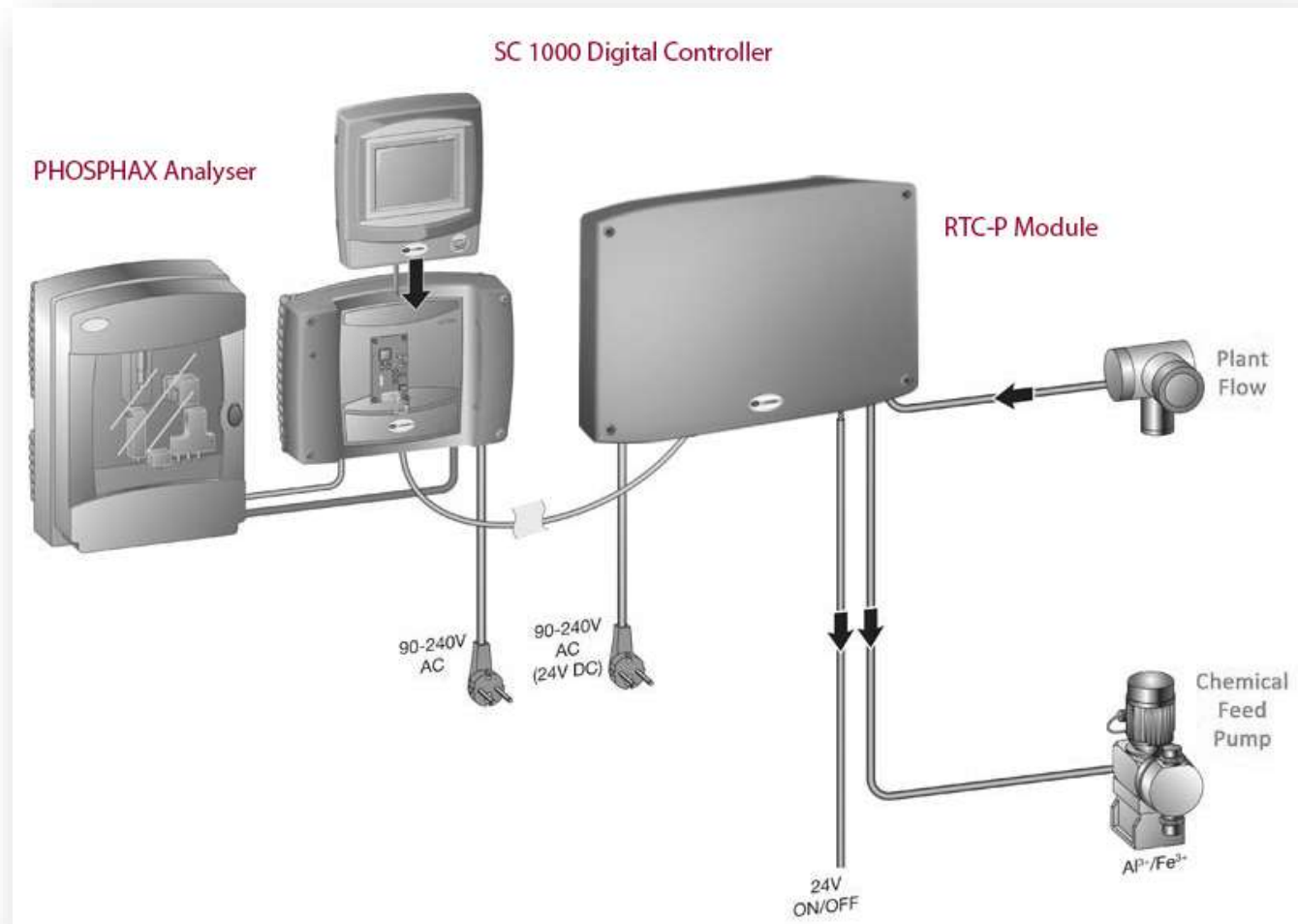
6.1. KÉMIAI P-ELTÁVOLÍTÁS FINOMÍTÁSA

Online PO4-P analízátor a folyamatos monitoringhoz

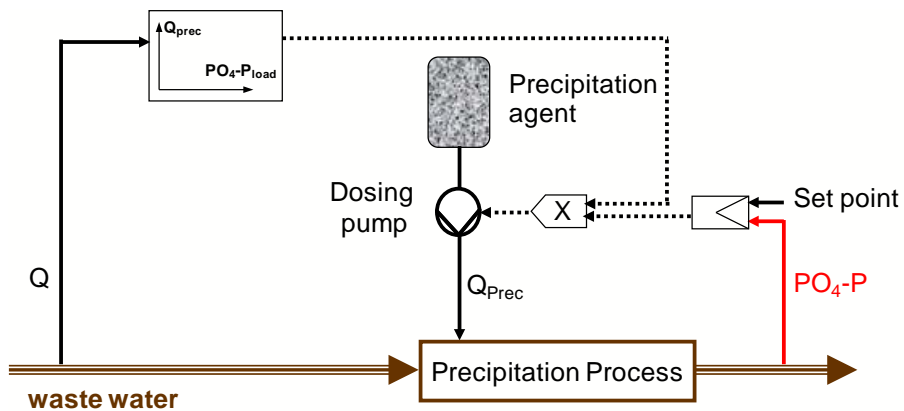

6.2. KÉMIAI P-ELTÁVOLÍTÁS FINOMÍTÁSA

A vezérléshez szükséges eszközök

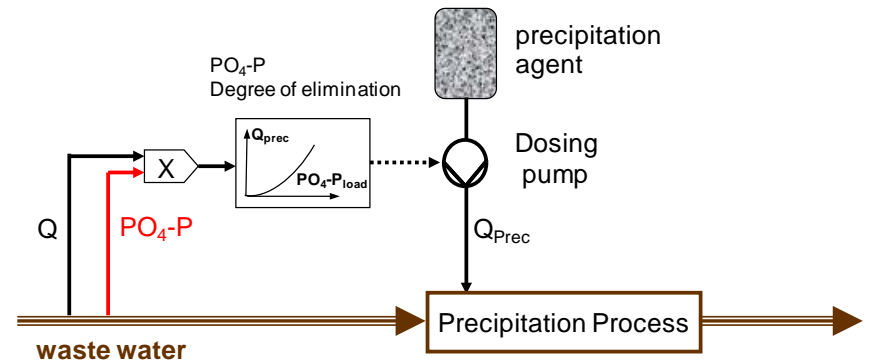

6.3. KÉMIAI P-ELTÁVOLÍTÁS FINOMÍTÁSA

Visszaható szabályzás:

- Szükséges mérések
  - $PO_4\text{-P}$ és áramlás[Q] online-adatok
- Legfőbb előny:
  - Folyamatosan kontrollált elfolyó $PO_4\text{-P}$ érték

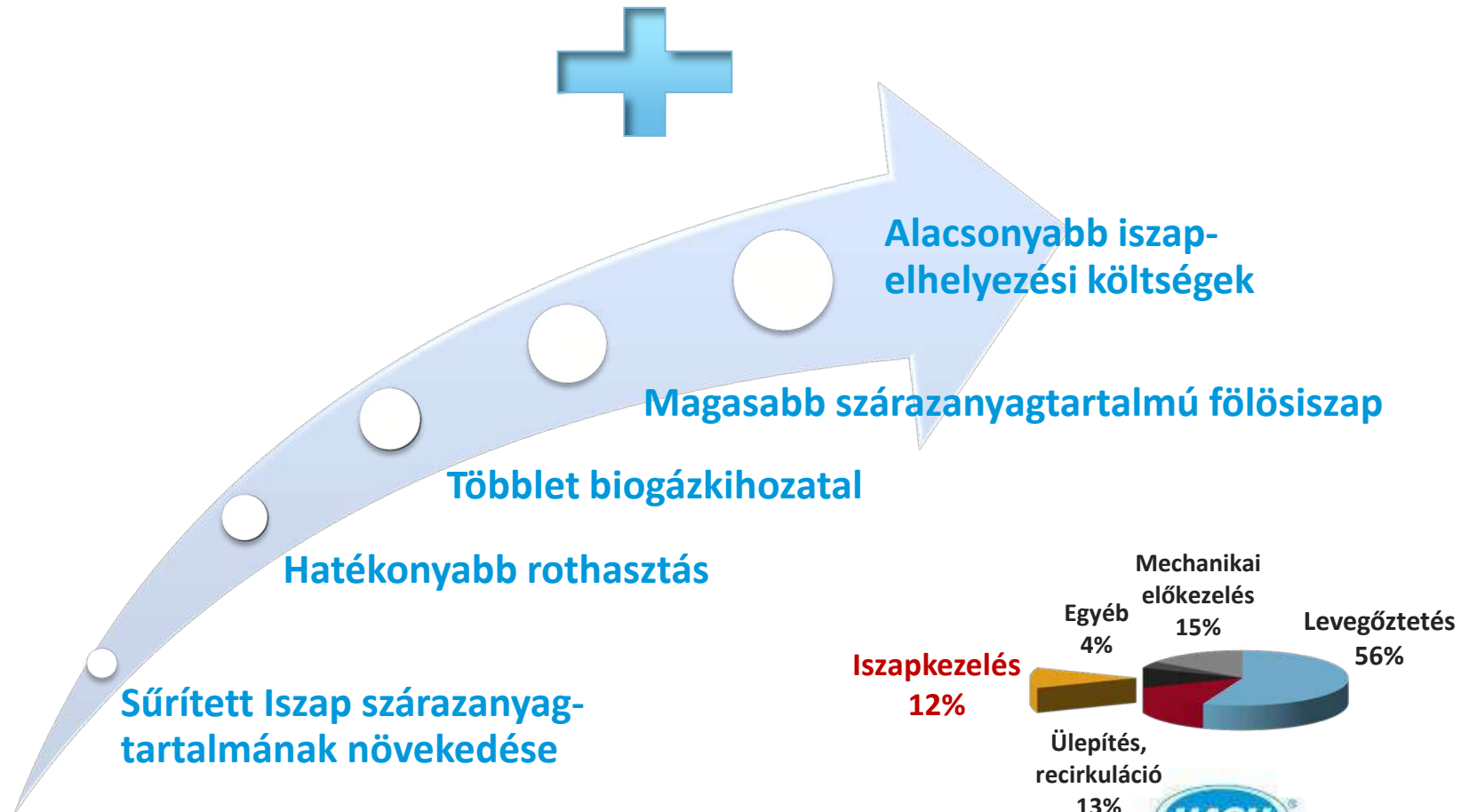

Előreható szabályzás:

- Szükséges mérések
  - $PO_4\text{-P}$ és áramlás[Q] online-adatok
- Vezérlési alapértékhez tudni kell a Biológiai P-eltávolítás mértékét!
- Legfőbb előny:
  - Folyamatos reakció a terhelési csúcsokra

7.1. ISZAPSŰRÍTÉSI-, VÍZTELENÍTÉSI HATÉKONYSÁG

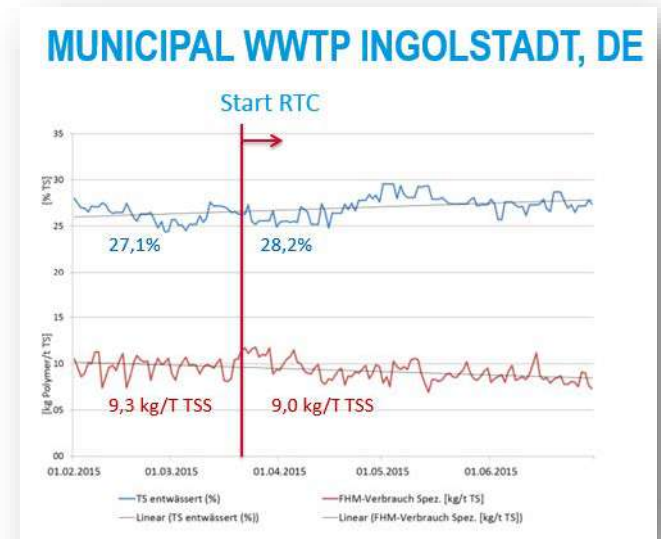
A TSS online mérésével történő szabályozással a teljes technológián szükséges **polielektrolit** mennyiségének **csökkentése** érhető el!

7.2. ISZAPSŰRÍTÉSI-, VÍZTELENÍTÉSI HATÉKONYSÁG

Ténylegesen mennyiségarányos, valósidejű polielektrolit adagolás lehetséges előnyei:

- Azonos fajlagos mennyiségű polielektrolittal magasabb szárazanyagtartalmú víztelenített iszap
- Alacsonyabb fajlagos polimer felhasználással azonos szárazanyagtartalmú víztelenített iszap
- Csökkenő villamosenergia igény a biológián, stabilabb nitrifikáció

Gyengébb hatásfokú víztelenítésnél hová kerül a TSS?

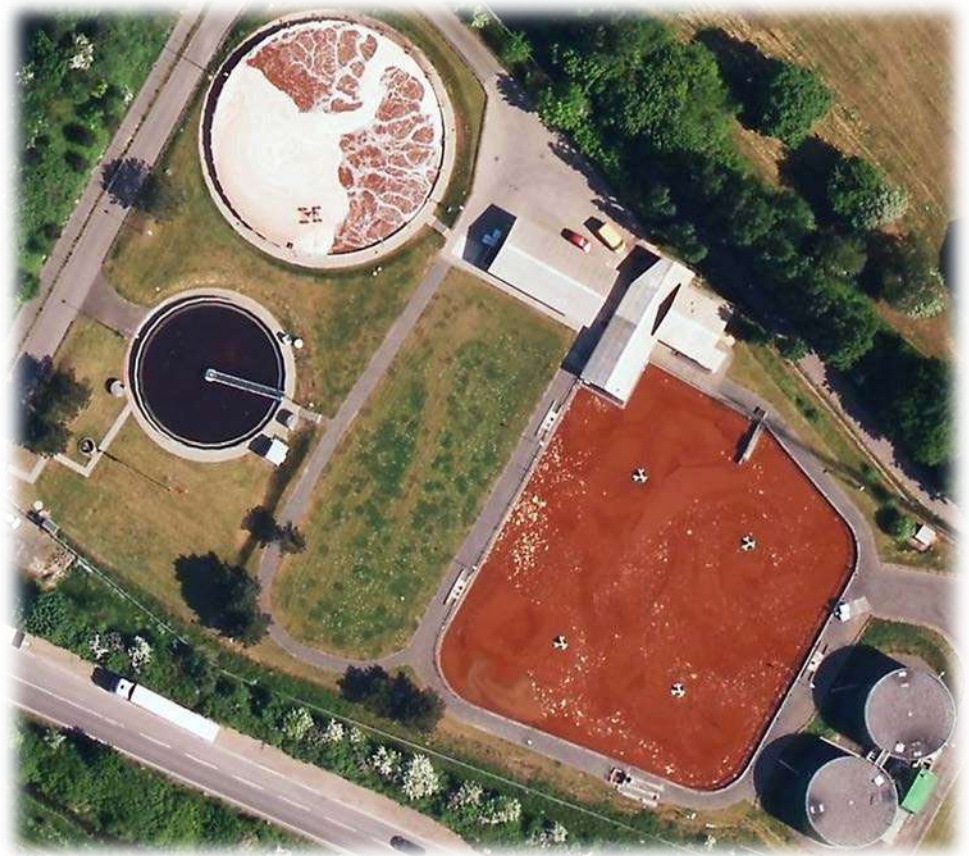
8.1. Tápanyag hozzáadagolás az iparban: DOS-RTC

- Az alkalmazás célja
  - Tápanyaghozzáadagolás kontrollja az optimális C:N:P megtartásához
  - N-, P-tartalmú vegyszerek alul-, vagy túladagolásának elkerülése
  - Nitrifikáció megakadályozása
- Működési elve
  - TOC-mérés alapján történő előreható szabályzás kombinálva maradék ammónium és foszfát-koncentráció mérés alapú visszaható szabályzással
  - Opcionális nitrát-mérés a nem kívánatos nitrifikáció detektálására

8.2. Tápanyag hozzáadagolás az iparban: DOS-RTC

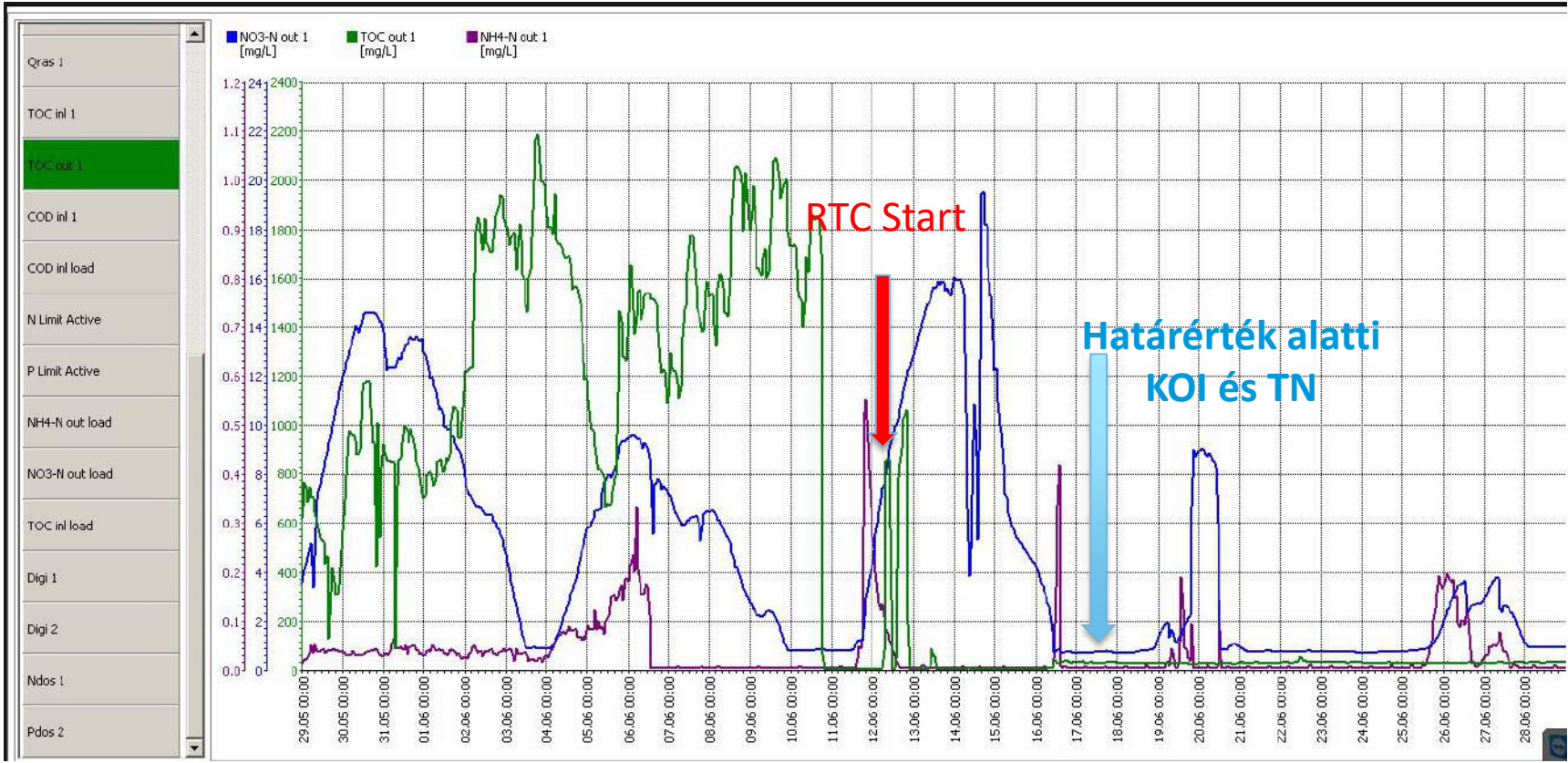
- Harboe Brew, Dánia
- Söripari szennyvíztisztító
- Határértékek:
  - öN: 5 mg/l
  - KOI: 75 mg/l
  - BOI: 12 mg/l
  - öP: 1,5 mg/l
- Magas befolyó KOI
- Alacsony befolyó Nitrogén
- Szükséges karbamid formában a Nitrogén hozzátáplálás

8.3. Tápanyag hozzáadagolás az iparban

8.4. Tápanyag hozzáadagolás az iparban

Be Right™

**Köszönöm
megtisztelő
figyelmüket!**

ferenc.bognar@hach.com
+36 20 920 4850